

Михайло Наєнко

ЙОМУ НЕНАВИСНИМИ БУЛИ БУДЬ-ЯКА ЛЖА І БУДЬ-ЯКЕ БЕЗЧЕСТЯ

Володимир Короленко і фальсифікатори його творчості

На фальсифікаторів йому завжди «щастило». Насамперед тому, що він був типовим опозиціонером щодо влади. Будь-якої. Залишаючись демократом у душі, він гостро виступав проти різних насильств у владі «старої» російської імперії, не сприйняв він терористичних кроків імперії «нової» – радянської, невдоволення також висловлював щодо не завжди зрозумілих йому деяких дій представників української влади в роки так званої громадянської війни. Тому до сьогодні він постачає «матеріал» для галасу і своїх, і чужих сепаратистів щодо України, точніше – кремлівських агресорів.

Аж до того, що Володимир Короленко міг би бути ненависником сучасної влади в Україні, яку ще чотири роки тому згаданий Кремль-агресор охрестив як «хунту». Недавня стаття одного промосковського сепаратиста з Харкова так і називається: «Короленко против хунты» [1].

Але про все по черзі.

Найбільшим противником Короленка був свого часу так званий «вождь світового пролетаріату» Ульянов-Бланк-Ленін. Його, між іншим, московський, традиційно ксенофобський, Інтернет-ресурс називає серед найвідоміших євреїв Росії – поруч із

Борисом Мойсеєвим, Максимом Галкіним та Аллою Пугачовою. Це тема інша, але вона є виплодом тих же імперських фальсифікаторів, що до останніх днів намагаються тримати великого гуманіста Короленка в лабетах фальсифікацій.

Щодо Ульянова-Бланка-Леніна... Із винятковою ненавистю про Короленка він висловився після ознайомлення з його статтею «Война, отечество и человечество» (написана 1917-го, але прочитана Леніним чомусь аж 1919-го року). Коментував він її згодом із різних приводів, а зміст тих коментувань зводився до одного: *«Не понимает он (Короленко. – М. Н.) задачи нашей революции. Вот они все так: называют себя революционерами, социалистами, да еще народными, а что нужно для народа, даже и не представляют. Они готовы оставить и помещика, и фабриканта, и попа – всех на старых своих местах, лишь бы была возможность поболтать о тех или иных свободах в какой угодно говорильне. А осуществит революцию на деле – на это у них не хватает пороха и никогда не хватит. Мало надежды, что Короленко поймет, что сейчас делается в России, а впрочем, надо попытаться рассказать ему все поподробней»* (див.: <http://lunacharsky.newgod.su/lib/lenin-i-lunacharskij/lenin-o-korolenko>). На роль такого «рассказчика» Ульянов-Бланк пропонував першого більшовицького наркома освіти Луначарського. Короленко, як відомо, написав шість листів Луначарському, у яких, м'яко кажучи, пропонував припинити червоний терор проти власного народу тодішньої імперії, але на жоден із них відповіді не одержав. Бо що відповідати, коли терор був головним козирем більшовизму в його ленінському розумінні, а Луначарський – один із перших його опричників.

Упродовж певного часу випадки Леніна проти Короленка вважалися «не модними» в проросійській політиці-публіцистиці і їх, позичивши в сірка очей, елементарно замовчували. Ця тенденція, із незначними винятками в часи «хрущовських» та «горбачовських» відлиг, збереглася, по суті, до останніх днів. У згаданій статті К. Кеворкяна з харківської підворітні та профашистської «Литературной газеты» ті випадки можна було б і згадати, бо ж ідеться в ній саме про період так званої громадянської війни 1917–1921 років, але Кеворкян мовчки обійшов їх (як і несприйняття Короленком «большевистского мятежа» в Петербурзі 25 жовтня 1917 року), а зосередився на більшовицьких на-

клепах про Українську Народну Республіку, яка з різними назвами (Центральна рада, Гетьманат, Директорія) проіснувала трохи менше згаданих трьох воєнно-громадянських років. Чи розуміє Кеворкян, що таке УНР, сказати неважко: свідомість його ні на крок не еволюціонувала за останню чверть століття; як була на рівні зомбованого совка, так на

тому рівні й застається. Надто: гуманітарної освіти Кеворкяну одержати не вдалося; він закінчив три курси Харківського технічного інституту з ухилом у бік сільськогосподарських граблів та молотарок, а потім почав працювати кореспондентом газети «Ленінська зміна» і так на тій «зміні» й законсервувався. Ось чому про УНР у нього залишилися виключно більшовицькі уявлення, які сформувалися, певно, на забутих написах на радянських плакатах та в блоктах промосковських агітаторів. Він, наприклад, пише: *«О Короленко вновь надовго забыли, а на независимой Украине*

Володимир Короленко (1853–1921) – український письменник, журналіст, публіцист, громадський діяч

индугенцией писателю послужили малороссийское происхождение и полтавские корни. Как ни крути – своей. Однако сегодня – на фоне кровавых событий очередной „революции” и войны – стоит освежить нашу память и перелистать страницы дневника писателя-гуманиста. Тем более что многие из них, как выясняется, более чем актуальны» (<http://www.lgz.ru/article/12-6546-24-03-2016/korolenko-protiv-khuny/>). Характерно, що слово «революция» Кеворкян у лапки бере, а «войну» залишає без лапок. Чому? Бо треба було б сказати, що воно ото за війна на українському сході та півдні, що її розв'язала саме улюблена для сепаратиста Кеворкяна Росія, намагаючись створити на українських землях здохлу давно Новоросію, а потім і всю Україну підгребти під себе і т. ін.

Та підійдімо ближче до власне Короленка. Харківський сепаратист не приховує, що для нього Короленко має не українське, а *«малороссийское происхождение»*; використовується, отже, термінологія померлої (ще царської) імперії, смерть якої із жалем, але визнають навіть найбільш запеклі російські назадники в розвитку історії. Один із найвідоміших трубадурів Кремля Жириновський і його ЛДПР (бо що в Кремля в голові, те в наркомана Жириновського на язиці, див.: «Путин спросил! Жириновский, что вы курите? Ржала вся Дума! // <https://www.youtube.com/watch?v=q584zWQw9hY>) із піною на вустах тужать за імперським царизмом і навіть пропонують замінити сучасне значення «президента» в Росії на якщо не «цар», то хоч би

«правитель», а сам «правитель» сучасної Росії Путін називає розпад радянської імперії «*крупнейшей геополитической катастрофой XX века*» (<https://ria.ru/accents/20160819/1474769420.html>). Коротко кажучи, для них усіх існує не Україна, а Малоросія ще в староімперському значенні. Новоімперське, тим часом, для них в'яжеться виключно в намаганні повної дискредитації будь-яких кроків до створення України як незалежної держави. Кеворкян, наприклад, зовсім не пам'ятає про існування в Короленка статті «Котляревський і Мазепа», де Володимир Галактіонович дуже прозоро показав значення для української історії обох цих діячів-постатей і прихильно наголосив на значенні для розвитку української мови галицьких інтелігентів, які з'їхалися на відкриття пам'ятника Котляревському в 1903 році, домоглися виступів своїх українською мовою, тоді як українцям із підросійської України це було категорично заборонене. Перехитрив їх лише один – Михайло Коцюбинський, який, аби виступити українською мовою, записався галичанином. Кеворкян цього не помічає, зате знаходить у записках Короленка, що він мову галичан називає «галичанським жаргоном». Таке в Короленка, звичайно, є, але тут слід розуміти ставлення Короленка до чистоти власне української мови, яка інколи справді страждала від нав'язування їй деяких галицьких слів, котрі були не власне українськими, а запозиченими в сусідніх Польщі, Чехії чи навіть Угорщини. Проти цього виступали, зокрема, укладачі українського правопису 1928–1929 років, і це треба розуміти: в кожній мові бувають подібні прецеденти, зокрема і в російській, якій так вірно служить харківський перевертень (судячи з типу мислення – неандертальського «происхождения»). Він навряд чи розуміє, чому до боротьби з латинізмами свого часу закликав навіть згадуваний «вождь пролетаріату» Бланк-Ульянов, а ця боротьба в ній (російській мові) стає періодично навіть предметом обговорення в Кремлівській думі; зрештою, чому російські філологи досі не можуть зрозуміти, чому в них «пол юбки» пишеться окремо, а «секс-бомба» через дефіс. «Кино и немцы» – як сказали б післявоєнні фільми про «нелепое» зображення боїв есесерівських вояків із гітлерівцями...

Найбільш драгливим питанням для імперської та новоросійської пропаганди були й залишаються так звані «єврейські погроми» петлюрівської армії. У щоденникових записках Короленка теж про це згадується. Зокрема такими словами: «*Вчера в вечернем заседании думы Ляхович сделал разоблачение об истязаниях, произведённых над совершенно невинными и непричастными даже к большевизму жителями. Тут были евреи и русские... От 3 до 6 час. вечера убивали всех евреев, живших в еврейских кварталах. Половина евреев, живших в еврейских кварталах. Половина евреев, живших в еврейских кварталах. Половина евреев, живших в еврейских кварталах. Половина евреев, живших в еврейских кварталах.*» [1]. Характерне тут не дуже акцентоване поєднання «єврей-

и русские», яких, виявляється, хтось там громив однаково. Короленко це не коментує, а лиш натякає (разом із депутатом Думи), що йдеться нібито про Петлюру і саме про його «єврейські погроми». Цю тодішню вигадку імперської пропаганди, як відомо, підхопило найбільш агресивне єврейство і саме їх радянська охрнка використала для того, щоб знищити Симона Васильовича Петлюру. Це зробив, як знаємо, єврей Самуїл Шварцбард, котрий став лише знаряддям у руках компартійного ЧеКа в 1926 році. Істинна правда про все це стала відомою трохи пізніше за 1926 рік, а в самій Україні її знали ще й у часи згадуваної громадянської війни. Річ у тім, що тодішні «єврейські погроми» чинило з найбільшим апетитом так зване «освободительное общество» генерала Денікіна [3, с. 208] із його «золотою молоддю» [2, с. 301], а звернути ж було на кого: на армію головного отамана Директорії Симона Петлюри. Де вже їм було знати (а тим більш – «неандертальцю» Кеворкяну), що Симон Петлюра був найбільшим противником тих «погромів» і навіть спеціально замовив Степану Васильченкові оповідання, в якому б було показано, що євреї – такі ж самі, як і всі інші нації, а отже ставитися до них слід відповідно. Такий твір із назвою «Про жидка-Марчика – бідного кравчика» С. Васильченко справді написав, і – окремо роздрукованого – його у вигляді брошури було поширено в усій українській армії під орудою Симона Петлюри. На жаль, судді-засідателі, які виправдали Шварцбарда за вбивство Петлюри, до уваги це оповідання С. Васильченка і того, що написане воно було саме за пропозицією політика, не взяли.

Найчастіше в пасквілі Кеворкяна згадується (переважно в лапках) українська «революція гідності». Проти неї, мовляв, у різний спосіб застерігав ще Короленко. Він (це вже я від себе кажу), виступав, зокрема, проти втягування в політичну боротьбу недостатньо досвідчених молодих людей. За його висловом – це «*скороспелки*», які в боротьбі за абстрактну чи й свідому свободу «*ничего не понимают*», пристають до різних угруповань і чинять насильства нарівні з дорослими. «*Да это же о нынешней Украине как будто написано!* – вигукує Кеворкян. – ...*Выпускники „школы скороспелок“ и сегодня в авангарде так называемой революции достоинства. По стране шляются стаи вооружённых молодых людей со своим видением „справедливости“, в камуфляже с нашивками всяческих батальонов*». Тут, можливо, Кеворкян частково й має рацію (різні вияви насильств, чинених не завжди контрольованими угрупованнями, – це намул під час будь-яких війн), але до чого тут Короленко? Таким «намулом» сповнений мусульманський світ, у самій Росії індивідуальний та загальнодержавний терор став аж ніби нормою буття, то в цьому що – теж звинувачувати Короленка? Хто вбив Політковську, чому розстріляний Немцов,

якими радіаціями знищено Литвиненка, або чому кремлівський фашизм так «р'яно» ненавидить опозиційні зібрання на Болотній площі в Москві... Подібні запитання можна й далі нанизувати, позаяк кремлівський замовник їх той самий. Цупко тримаючись за свій трон, він нищитиме всіх, хто хоч на крок наблизиться до нього, бо, як казав Короленко, *«не считает „грехом” служить торжествующей лжи и бесчестию»*. В кожному з подібних випадків Короленко ніяк не змовчав би, хоч навряд чи тотальна цензура сучасного кремлівського диктаторства дала б можливість йому щось сказати публічно. Але й мовчання його було б гучнішим за воляння. Бо він, як казали його сучасники, остання совість Росії...

Кеворкян, звичайно, має право на своє тлумачення будь-яких думок не тільки наших сучасників, а й класиків. Хай би висловлював їх на здоров'я, але навіщо друкувати все те в такій коліській шанованій газеті, як «Литературная...»?.. Перо Короленка досі не заржавіло, і йому було б що сказати з цього

приводу. Він би, не задумуючись, підтримав, наприклад, найновішу пісню Кубанського народного хору, у якій сказана найточніша правда про бандитське загарбання Росією Криму, окупований Донбас, про гумконвої, які везуть у Донбас гармати й патрони, а назад – по двісті цинкових трун з убитими солдатами. Є там і такі слова (автор Мірко Сабліч): *«...ради большой кремлёвской лжи! / На кон мы ставим свою жизнь ради больной кремлёвской лжи...»*

Література

1. Кеворкян К. Короленко против хунты / Константин Кеворкян // Литературная газета. – 2016. – 24 марта.
2. Косинка Г. Гопачна шантрапа: «...Рятуйте нас від денікінської „золотої” молоді» / Григорій Косинка // Григорій Косинка. Гармонія : оповідання, публіцистика, спогади про Григорія Косинку / Г. М. Косинка ; упоряд. Т. Мороз-Стрілець. – К. : Дніпро, 1988. – 608 с.
3. Салига Т. Вогонь, що не згаса... / Тарас Салига. – К. : Либідь, 2017. – 640 с.